

شناختنامه رایندرانات تاگور

به کوشش علی دهباشی

www.ketab.ir

دهباشی، علی، گردآورنده

شناختنامه رابیندرانات تاگور/ به کوشش علی دهباشی.

تهران: کتابسرای نیک، ۱۳۹۸.

ISBN: 978-600-8957-78-2

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا.

تاگور، رابیندرانات، ۱۸۶۱ - ۱۹۴۱ م. - نقد و تفسیر،

۱. شاعران بنگالی -- قرن ۲۰ م.

۸۹۱/۴۴۱۴

Pk1۷۲۵

۱۳۹۸

۵۷۴۶۶۸۴

کتابخانه ملی ایران

شناختنامه رابیندرانات تاگور

کوشش علی دهباشی

ترتیب چاپ: اول

تاریخ چاپ: ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۹۵۰۰۰ تومان

شابک: ۷۸-۶۰۰-۸۹۵۷-۷۸-۲

کلیه حقوق محفوظ است.

خیابان وصال شیرازی، شماره ۲۶، طبقه ۵، رید ۵

فکس: ۶۴۸۰۸۷۰

تلفن: ۶۴۴۸۰۸۷۱

store@ketabsarayenik.com

مرکز پخش: ۶۶۴۰۴۵۳۲

انتشارات

کتابسرای نیک

فهرست

پیشگفتار

ناگور، شاعر و متفکری آزاده / علی دهباشی ۱۱

سیری در زندگی ناگور

سالشمار زندگی و آثار ناگور / علی دهباشی ۱۷

نگاهی به زندگی و آثار ناگور / ابراهیم پور ۲۳

نبار و اندیشه ناگور / فتح‌الله مجتبایی ۴۱

کودکی ناگور / مهدی عاطف‌راد ۵۴

سیمای یک مرد / ساتیاچیت رای ۶۱

ناگور از نگاه: رومن رولان - آویندوگتس - آلبرت شواینر - دشتی

مهاسن - آلکس آرنسون - ادوارد تامپسن و... / سعید فیروزآبادی ۶۵

اندیشه و فلسفه ناگور

پیام فلسفی ناگور / باسانتا کوماری / هاشم بناپور ۷۳

در جستجوی نامتناهی / رامین جهانگل / خجسته‌کیا ۸۰

- نگاه دو گانه تاگور به فلسفه هنر/ گوتام بیسواس/ لادن مختارزاده
 بهادرانی ۸۸
 تفکر و اندیشه دربارهٔ زن/ رابیندرانات تاگور/ دکتر امیر سعید الهی ۱۱۲
 بررسی وصیت‌نامهٔ تاگور/ تاگور/ محمدعلی آتش برگ ۱۲۳

فلسفه آموزش تاگور

- شناختن نیکوکارانه آموزش/ رامین جهانگللو/ خجسته کیا ۱۳۳
 دانشگاه از تاگور: مین/ تاگور/ فرید جواهرکلام ۱۴۲

تاگور در ایران

- تاگور و ایران/ محمد گلبر ۱۷۱
 خوش آمدی رابیندرانات/ علی‌اکبر هخدا ۱۷۹
 هدیهٔ تاگور/ محمدتقی بهار ۱۸۴

تاگور و سروده‌هایش

- ده غزل از کتاب باغبان عشق/ تاگور/ دکتر فتح‌الله مجیدی ۱۹۱
 هدیهٔ عاشق/ تاگور/ ع. پاشایی ۱۹۷
 در سکوت شب/ تاگور/ خسرو ناقد ۲۰۶
 ۲۲ شعر از رابیندرانات تاگور/ صفدر تقی‌زاده ۲۰۷
 دوازده شعر از تاگور/ علی عبداللہی ۲۲۲
 سرود ستایش هند/ تاگور/ محمود تفضلی ۲۲۹
 خوشه‌ها/ تاگور/ ع. پاشایی ۲۳۴
 صد بند تاگور/ ابراهیم پورداود ۲۴۶

ترانه‌هایی از کتاب پرندگان آواره / محمود تفضلی ۲۴۶

نقد سروده‌های تاگور

سیری در گیتانجالی / آندره ژید / سروش حبیبی ۲۶۵
صدای ستاره، سکوت در ختان / ع. پاشایی ۲۸۵
پیام تاگور: تصویرهای نو / ع. پاشایی ۳۱۸
تفکر: شعر تاگور / اولیویه لاکومب / حوا بختیاری ۳۲۵
فوق، مجموعه شعر تاگور / مهشید نونهالی ۳۳۱

تاگور و جایزه نوبل

چگونگی نوبل ادبی / دکتر تاگور / دکتر محمود حسینی‌زاد ۳۳۵
جایزه نوبل / دکتر محمود حسینی‌زاد ۳۴۳
تاگور و جایزه ادبیات نوبل ۱۹۱۳ / دکتر علی خزاعی فر ۳۵۱

سفرهای تاگور

سفر به ایران / رایبندرانات تاگور / دکتر حسن کام‌داد ۳۶۷
سفرهای آخر تاگور / کرشنا اندرو راینس / دکتر هرمز بهرامی ۳۷۱
دیدار شاعر هندی با کشیش انگلیسی / تاگور ۳۸۰

داستانهای کوتاه تاگور

میوه فروش اهل کابل / تاگور / اختر اعتمادی ۳۹۵
بازگشت ارباب کوچولو / تاگور / لاله خاکپور ۴۰۶
سنگ‌های گرسنه / تاگور / روحی افسر ۴۱۷

- بیگانه‌ای در بهشت پر کاران / تاگور / سپیدهٔ عندلیب ۴۳۳
مینو / تاگور / محمود کیانوش ۴۳۹

نقد داستانهای تاگور

- تاگور نویسنده / سیری کومار باز جی / فاطمه تیموری ۴۴۵
بررسی داستانهای کوتاه تاگور / سری کومار رژی / دکتر عزیزی .. ۴۷۴
دربارهٔ داستان بست‌خانه / رضا سیدحسینی ۴۸۴
دربارهٔ داستان خانهٔ جهان / اسماعیل سعادت ۴۸۶
تاگور و نمایشنامه‌نویسی / دکتر مهدی فروغ ۴۸۸

گفتگوهای تاگور

- گفتگوهای تاگور با: انیش، رومن رولان و ولز / سهیل اسماعیلی ۴۹۹

نامه‌های تاگور

- شش نامه از تاگور / غلامعباس ذوالفقاری ۵۱۷
نامهٔ رومن رولان به تاگور / سیروس سعیدی ۵۲۸

تاگور نقاش

- تاگور، نقاش هندی و تجدد / ژوریت فرلیچی / افشین معاصر ۵۳۳
شبی با تاگور

- گزارش مراسم بزرگداشت رایبندرانات تاگور / شهاب دهباشی ... ۵۳۶
تصاویر

پیشگفتار

تاگور، شاعر و متفکری آزاده

علی دهباشی

پدرم شیفته گوشت بود. مجموعه‌ای از آثار او را در کتابخانه خود داشت و تصویری از چهره ناب و درست داشتنی تاگور که به صورت تابلوی نقاشی از هند آورده بود زینت بخش کتابخانه‌اش بود. بتدریج که بزرگتر می‌شدیم از داستانها و اشعار تاگور با خالص سروده‌هایی که برای خردسالان گفته بود برایمان می‌خواند. از بین بچه‌ها من مجذوب تاگور ماندم تا اکنون. در طی سالیان با کنجکاوی و شیفتگی، آنچه را از تاگور به فارسی در می‌آمد می‌خواندم و با علاقه نگاه می‌اشتم. تصور می‌کنم که بسیاری از زمینه‌های زندگی آثار ایندیرا نات، تاگور برای ما ناشناخته مانده است. و اصولاً داستانها و اشعار او نیاز به «بازخوانی» دارد.

«گیتانجالی» مشهورترین کتاب شعر تاگور هنوز هر ساله تجدید چاپ می‌شود و در نشریات و مجامع معتبر ادبی مورد بحث و بررسی است، همچنین داستانها و رمانهایش. تاگور هشت نمایشنامه هم منتشر کرد که همگی به فارسی ترجمه و برخی از آنها اجرا شده است.

آنچه مایه شهرت جهانی تاگور شد، شاعری او بود و خود نیز در میان

زمینه‌های کارهای هنری و ادبی، شعر را عمده‌تر می‌داند و می‌گوید: «در این هنگام که به شامگاه زندگی رسیده‌ام و به گذشتهٔ خود بدقت می‌نگرم متوجه می‌شوم که آنچه دربارهٔ آن مرا یقین حاصل است این است که شاعر هستم... ادعا نمی‌کنم که عالم ربانی هستم، ادعا نمی‌کنم که رهبر سیاسی هستم، ادعا نمی‌کنم که عالم اخلاق یا پیشوای دینی هستم، ولی می‌گویم که شاعرم...»

تاگور نمونهٔ متفکر و ادیبی است که ضمن آشنایی و تسلط به ادبیات و فرهنگ غرب، میراث ادبی و فرهنگی سرزمین خود را حفظ کرد و ضمن آنک عمیقاً بومی ماند ولی جهانی اندیشید. و به یک تعادلی در نگرش خود نسبت به تمدن، فرهنگ و ادبیات رسید.

تاگور به سران یک هنرمند در عرصه‌های گوناگون آثار ارزشمندی از خود بجا گذاشت که حیرت‌انگیز است. از شاعری که او را به جایزهٔ نوبل رساند تا رمان و قصه‌نویسی، راز دانش موسیقی که او را در حد موسیقیدانی برجسته می‌شناسد و سرانجام آثار نقاشی‌اش که در دهه پایانی عمر صدها تابلوی نقاشی ارزشمند خلق کرد.

جنبهٔ دیگر اندیشه تاگور، نظریه‌های او دربارهٔ آموزش و پرورش است که هنوز کاربرد دارد. نظریات او آنچنان وسعت گرفت که در «شناسی نیکتان» مدرسه مخصوصی را بنیاد گذاشت و با گروهی از استادان روش‌های خود را در عرصهٔ تعلیم و تربیت آزمود. و کار را با بنایی رساند که دانشگاهی نیز به نام «ویشوابهاراتی» تأسیس کرد که جنبهٔ بین‌المللی دارد.

تاگور به ایران علاقه داشت و دوبار به ایران آمد، یکی در اردیبهشت ۱۳۱۱ و دیگر در سال ۱۳۱۳، که جشن هفتادمین سال تولدش را در تهران گرفتند. سفر تاگور و دیدارش با نویسندگان و شاعران ایران در

تهران و شیراز باعث تبادل فرهنگی و ادبی گسترده‌ای میان نویسندگان و شاعران ایران و هند شد که سالها ادامه داشت. تاگور از دولت ایران خواست که استادی را برای تدریس به دانشگاه خود به هند بفرستد. که استاد پوردادود به این منظور انتخاب شد که خود ضمن مقاله‌ای از این دوران با تاگور نوشته است.

در این کتاب تلاش کرده‌ایم تا تمامی جوانب زندگی ادبی، هنری و فلسفی تاگور را طی مقالاتی که می‌خوانید مورد بررسی قرار دهیم. در این راه از منابع هندی، انگلیسی، فرانسوی و آلمانی بهره بردیم.

مقالات این کتاب از میان صدها مقاله و کتاب انتخاب شد. باید اشاره کنم که در هر مقاله رسم الخط نویسندگان را حفظ کرده‌ایم و همانگونه که بود به چاپ رساندیم. پیش از این ویژه‌نامه‌ای را در بخارا به چاپ رساندیم که به سرعت نایاب شد و البته بسیاری از مقالات همان شماره را برای علاقه‌مندان به تاگور در اینجا دوباره به چاپ می‌رسانیم؛ امیدواریم با انتشار این کتاب بررسی و مطالعه مجدد آثار تاگور اهمیت پیدا کند.

تابستان ۱۳۸۸